

1 ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

1.1 Ծրագրի նկարագիրը

KfW կողմից ֆինանսավորվող «Ջրային ռեսուրսների համապարփակ կառավարում/Ախտության գետ» ծրագրի ընդհանուր նպատակը հանդիսանում է Կապի ջրամբարի վերականգնումը և Շիրակի մարզում գոյություն ունեցող ոռոգման համակարգի բարելավումը և ընդլայնումը, ինչպես նաև ջրի կայուն կառավարման հայեցակարգի մշակումը հաստիք տվյալ գետի և դրա ջրօգտագործողների համար:

Ընդհանուր ծրագիրը բաժանված է Աղյուսակ 1-ում ներկայացված փուլերի և ֆազերի, որոնք հետևյալն են:

Աղյուսակ 1. Ձևաչափի Ախտության գետ ծրագրի գործողությունները

Ծրագրի փուլ	Ծրագրի ֆազ / Ֆինանսավորում	Ծրագրի գործողություններ	Ոռոգման տարածքներ
Փուլ 1	Ֆազ 1 KfW	<ul style="list-style-type: none">Կապի անավարտ պատվարի վերականգնում 25 մ-ն մ³ ծավալովԱրփի լճի վերականգնումSCADA համակարգԱջակցություն ջրի կառավարման բարելավմանը	Գոյություն ունեցող բոլոր ոռոգման համակարգերը և տարածքները Ախտության գետավազանում, որոնք ոռոգվում են Ախտության աջափնյա ոռոգման ջրանցքով (ԱՈՋ) և Շիրակի մայր ջրանցքով (ՇՄՋ) (մոտավորապես 22,000 հա իշխման տարածք)
Փուլ 1	Ֆազ 2 KfW	<ul style="list-style-type: none">Ջրի փոխադրման և բաշխման համակարգՆերտնտեսային ոռոգման սարքեր (անձրևացում, կաթիլային)Աջակցություն ներտնտեսային կառավարման բարելավմանը	Մոտավորապես 740 հա վերոնշյալ իշխման տարածքի ներսում
Փուլ 1	Սահմանված չէ	<ul style="list-style-type: none">Ներկայիս ոռոգման համակարգի ընդլայնում	Մոտավորապես 1,500 հա վերոնշյալ իշխման տարածքի ներսում
Փուլ 2	Սահմանված չէ	<ul style="list-style-type: none">Կապի պատվարը մինչև 60մ-ն մ³ ծավալի բարձրացնելու հնարավորությունՓոխադրման համակարգ դեպի Թալինի/ Արմավիրի տարածքներ	Մոտավորապես 7,000 հա սկզբնական իշխման տարածքից դեպի հարավ

Ծրագիրն ուղղված է Կապի անավարտ ջրամբարի վերականգնմանը («Ջրային ռեսուրսների համապարփակ կառավարում/ Ախտության գետ, Կապի ջրամբարի և ինքնահոս ոռոգման համակարգի կառուցում, Փուլ 1» (*BMZ ID 2014 67 950*)) 25 մլն մ³, որը ծառայելու է գյուղատնտեսական ոռոգմանը և վերին գետավազանի կառավարման բարելավմանը: Բացի այդ, կմասնակցի խորհրդատվական ծառայություններ ԾԲԳ-ին աջակցելու և տարբեր հարցերում շահառուների վերապատրաստման ուղղությամբ, փորձնական տարածքներում արդյունավետ ոռոգման համակարգերի նյութատեխնիկական վերագինման ուղղությամբ, ինչպես նաև կիրականացվեն տեղեկատվական և իրազեկման ծրագրեր («Ուղեկցող միջոցառումներ»):

Ծրագրի նպատակն է երաշխավորել Ախտության գետի երկայնքով սակավ ջրային ռեսուրսների կայուն օգտագործումը՝ հաշվի առնելով իրարամերժ շահերը: Այդպիսով, Ծրագիրը կնպաստի գյուղատնտեսական արտադրողականության աճին, կնվազեցնի թիրախային խմբի խոցելիությունը կլիմայի փոփոխության ազդեցության նկատմամբ, և կնվազեցնի Կապի ջրամբարից ներքև գտնվող բնակչության անվտանգության ռիսկերը: Մա կնպաստի տարածաշրջանային ջրային ռեսուրսների կայուն և էկոլոգիապես անվտանգ կառավարմանը, ինչպես նաև գյուղական համայնքների զարգացմանն ու բարեկարգմանը և բնակչության կենսամակարդակի բարձրացմանը: Բացի այդ, Ծրագիրը կնպաստի նաև պարենային անվտանգության բարձրացմանը:

Թեև ընդհանուր առմամբ Ծրագրի իրականացման պատասխանատուն հանդիսանում է ՀՀ Էներգետիկ Էնթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարությունը, այնուամենայնիվ, այդ առաջադրանքը հանձնված է Ջրային տնտեսության Ծրագրի իրականացման գրասենյակին (ԾԲԳ), իսկ Ջրառ ընկերությունը՝¹ և Շիրակի ջրօգտագործողների ընկերությունը պատասխանատու են Էնթակառուցվածքի շահագործման համար:

Ծրագրի առաջին փուլի մանրամասն նախագիծը կիրականացվի Տեխնիկատնտեսական հիմնավորման ուսումնասիրության հիման վրա, որն իրականացվել է Խորհրդատուի թիմի կողմից (ՏԷ Ե ԷՍ, Էյ Էյ թի և ԵՃՇՊՀ կոնսորցիում) և որն ընդունել են բոլոր ներգրավված կողմերը, ինչպես նաև Վարկային համաձայնագրի հիման վրա, որը ստորագրվել է ՀՀ Կառավարության և KfW բանկի միջև, KfW բանկի և ՋԿ, ՋՏԾԲԳ, Ախտության-Արաքս ջրառ ՓԲԸ և ՋՕԸ միջև:

Այնուհետև Ծրագրի և դրա բոլոր փուլերի ընթացքում իրականացված աշխատանքները, այդ թվում նախապատրաստական, իրականացման, շինարարության և սպասարկման աշխատանքները կարող են առաջացնել բողոքներ, դժգոհություններ և մտահոգություններ անհատների, կազմակերպությունների և/ կամ հաստատությունների կողմից:

Ծրագրի շրջանակներում ձևավորված պատշաճ տեղեկատվական և հաղորդակցման մեխանիզմներն ու մոտեցումները, որոնք պետք է սահմանվեն այս փաստաթղթով և ՇԿՆ-ով, կարող են բարելավել հանրության կողմից ծրագրի ընկալումը և նվազեցնել բողոքների թիվը:

¹ Վերջերս Ջրառ ընկերությունը միացել է Ախտության- Արաքս ջրառ ՓԲԸ-ին

1.2 Ծրագրի տարածքի նկարագրություն

Ծրագրի տարածքը տեղակայված է Ախուրյանի վերին գետակայանում:

Այն հիմնականում ընդգրկում է Կապի ջրամբարը և ստորին բլեֆի տարածքները, օժանդակ կառուցվածքները, ինչպես նաև Կումայրի ջրանցքը: Ծրագրի տարածքում կան նաև այլ ենթակառուցվածքներ՝

- Արփի լիճ ջրամբար,
- փոքր հիդրոէլեկտրակայաններ,
- ոռոգման ջրանցքներ,
- այլ հարակից ջրամբարներ,
- 1-ին փուլի ընդհանուր ոռոգման տարածք, որը սնուցվում է Ախուրյանի վերին գետակազանից,
- ծրագրին առնչվող այլ օբյեկտներ և տարածքներ:

Ախուրյանի վերին ջրհավաք գետակազանի տարածքը ներկայացված է **Error! Reference source not found.**-ում, որն ընդգրկում է Կապի ծրագրի տարածքը՝ Շիրակի մարզում, որը սահմանակցում է Վրաստանի Հանրապետությանը հյուսիսից և Թուրքիայի Հանրապետությանը՝ արևմուտքից: